

Ela a noční světýlka

Nela Bambasová

FLEMING, Lucy. Ela a noční světýlka. Albatros, 2022. ISBN 978-80-000-6650-9.

Anotace Týdenní tematický celek seznamuje děti s tématem přátelství, že chovat se hezky k ostatním se vyplácí. Zároveň děti seznámí i s noční oblohou a co se vyskytuje kolem nás. S knihou je ideální pracovat v zimním období, na ilustracích se objevuje sníh a mluví se o mrazivých nocích.

Cílová skupina – 3-6 let

Materiál vznikl za laskavé finanční podpory v rámci grantového řízení Otevřená výzva hnutí Otevřeno a nadačního fondu Abakus během projektu Interakce pedagoga s dítětem podporující kreativitu a kritické myšlení dětí.

PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Katedra preprimární
a primární pedagogiky
Univerzita Karlova

Výchovné a vzdělávací cíle

Vzdělávací oblast	Dílčí cíle (co učitel podporuje)	Očekávané výstupy (co dítě dokáže)
Dítě a jeho tělo	Rozvoj a užívání všech smyslů Rozvoj fyzické zdatnosti	Zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, pohybovat se ve skupině dětí). Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny).
Dítě a jeho psychika	Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování) Osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, pohybové, dramatické)	Vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách – vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku). Sledovat očima zleva doprava.
Dítě a ten druhý	Rozvoj kooperativních dovedností Rozvoj komunikativních dovedností	Spolupracovat s ostatními.
Dítě a společnost	Vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	Vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat. Vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik.
Dítě a svět	Vytváření elementárního povědomí o širším přírodním prostředí	Mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním prostředí i jeho dění v rozsahu dostupných praktických ukázek v okolí dítěte.

Lekce 1

Pomůcky: světýlko (lampička, elektrická svíčka), papíry, pastelky, věci na překážkovou dráhu – židle, trampolínka, lavička, švihadla...

Materiál vznikl za laskavé finanční podpory v rámci grantového řízení Otevřená výzva hnutí Otevřeno a nadačního fondu Abakus během projektu Interakce pedagoga s dítětem podporující kreativitu a kritické myšlení dětí.

Evokace:

Než začneme knihu dětem číst, ukážeme jim obal knihy, zakryjeme název a zeptáme se jich: „*O čem si myslíte, že tato knížka bude?*“ (*Předvídání*) Poté, co děti řeknou své nápady, ukážeme jim celý obal včetně názvu a ten jim přečteme. Řekneme si s dětmi, koho všeho můžeme na obrázku vidět, že je tam liška, sova a Ela, která je noční vílou – světluškou, a zda znají nějakou pohádku, ve které se vyskytují tyto postavy. (*Propojování*) Také bychom se jich zeptali: „*Víte, kdo je světluška a co dělá?*“ Podle odpovědí bychom řekli buď: „*Tak jdeme číst a v knížce si potvrdíme, zda máte pravdu.*“ nebo „*Tak jdeme číst a třeba nás z příběhu napadne, co by taková světluška mohla dělat.*“

Uvědomění:

„V malé dutině vykotlaného starého ... Ze všeho nejvíc si přála vidět ho vycházet.“ „**Jak by Ela mohla vyřešit, že chce vidět východ slunce, ale kvůli křidélkům na Slunce nesmí?**“ (*předvídání*)

„Ve dne Ela spala a každou noc, ... na nichž se odrážel měsíční svit.“ „**Napadá vás, co by ještě mohlo ve tmě takhle svítit?**“ (*propojování*)

„O to světlo se pak Ela podělila s každým, ... když večer se setmí.“ (*ukončení čtení*)

Reflexe:

Položíme otázku: „*Co všechno jsme se z tohoto úryvku o Ele dozvěděli?*“ (*shrnutí informací*)

Navazující aktivity:

- Výtvarná činnost: Na základě předchozího shromáždění informací by děti měly za úkol nakreslit, jak oni vidí Elu, jak Ela rozdává světýlka... přesné téma by bylo na nich. (*vizualizace*)
- Pohybová činnost: Hra na světlušky: Vytvořili bychom jednoduchou překážkovou dráhu. Nejprve by si děti dráhu mohly projít podle sebe a poté bychom si s dětmi ke každé překážce domluvili znak. Každé dítě by dostalo jiný záznam znaků, jiné pořadí překážek. Děti by jako světlušky chodily po dráze a

---

Materiál vznikl za laskavé finanční podpory v rámci grantového řízení Otevřená výzva hnutí Otevřeno a nadačního fondu Abakus během projektu Interakce pedagoga s dítětem podporující kreativitu a kritické myšlení dětí.

„rozdávaly by světlo“. A protože světlušky nelítají všechny na stejných místech, i děti by nechodily stejně.

- Poprosili bychom rodiče, aby až se setmí, mohli s dětmi vykuknout z okna, jít před dům a pozorovali, zda uvidí venku něco svítit a s dětmi si to poznamenali (formou obrázků, aby to děti uměly následně přečíst nám ve školce).
- Probíhala by každý den před spaním. Jedno dítě by bylo světluškou a mohlo by rozsvítit malé světýlko, aby se děti nebály tmy. Budeme u toho říkat i krátkou básničku, kterou vždy říká Ela.

Lekce 2

Pomůcky: nahrávka zvuků, světlo, prostěradlo, provázky, elektrická svíčka

Evokace:

S dětmi si připomeneme, o čem kniha byla. „*O čem/o kom byl věrejší příběh? Co se bude odehrávat dál?*“

Uvědomění:

„Vždycky se našel někdo, kdo ždibec světla potřeboval. ... a vypadal unaveně.“ „**Jak se lišák asi cítil? Zažili jste to někdy, že jste byli sami, unavení, jak vám bylo?**“

„*Pojď sem*“, řekla Ela lišákovi ..., vyráběli mihotavé stínové loutky a dováděli spolu za svitu měsíce.“

Reflexe:

Položili bychom dětem otázku: „*Shoduje se to, co jsme předvíдали, s tím, jak to bylo v knížce? Co si myslíte o Ele, jak byste ji popsali?*““

Navazující aktivity:

- Dále bychom pokračovali dramatickou činností. Vytvořili bychom si ze světla a prostěradla stínové divadlo, jako bylo řečeno v knize, ukázali bychom si, jak to funguje a předváděli bychom zde zvířata z knížky a vše co si děti vybaví.

Materiál vznikl za laskavé finanční podpory v rámci grantového řízení Otevřená výzva hnutí Otevřeno a nadačního fondu Abakus během projektu Interakce pedagoga s dítětem podporující kreativitu a kritické myšlení dětí.

- Dále bychom dětem pouštěli zvuky z lesa: sovu, lišku, šustění listů, křupání větví a děti by hádaly, co je to za zvuky.

Lekce 3

Pomůcky: věci na vytvoření měsíce (záleží, co děti vymyslí), elektrická svíčka

Tento den bychom se s dětmi vydali do hvězdárny. Jelikož se v knížce mluví hodně o noční obloze, hvězdách, měsíci, chtěla bych, aby to děti viděly a v příběhu si to dokázaly lépe představit.

Následná aktivita by probíhala ve škole. Měla by 2 fáze:

1. Fáze: S dětmi bychom si vyrobili Měsíc. Domluvili bychom se, zda ho namalujeme, či z něčeho vytvoříme. Nechali bychom to na dětské fantazii. Byli bychom zde pouze jak pomocníci.

2. fáze: Byli bychom jako Ela s kamarády, kteří spolu dováděli za svitu měsíce. My bychom dováděli za pomoci rytmizace. Stáli bychom okolo Měsíce a zahráli bychom na vlastní tělo krátkou melodii a děti by po nás opakovaly.

Lekce 4

Pomůcky: deky, polštáře, molitany, obrázky postav z příběhu, plátno/ interaktivní tabule

Evokace:

Měla bych připravené obrázky Luny, Chmura a Ely a s dětmi bychom shrnovali, co všechno o nich víme a známe. (*shrnování*). Abychom si připomněli fakta, na která děti už mohly zapomenout a v příběhu budou ještě důležitá. **„Jak bude příběh pokračovat?“**

Uvědomění:

„Jenže nakonec vždycky vyšlo slunce ... ta chvíle, kdy jí ukážou, co vyráběli.“ **„Co myslíte, že vyráběli?“ (předvídání)** „*Pojď s námi!*“ pobízeli ji všichni nadšeně.

Materiál vznikl za laskavé finanční podpory v rámci grantového řízení Otevřená výzva hnutí Otevřeno a nadačního fondu Abakus během projektu Interakce pedagoga s dítětem podporující kreativitu a kritické myšlení dětí.

Vyrobili ji temné doupě, které ochrání její křídla před slunečními paprsky. A Ela tak poprvé v životě viděla oslnivý východ slunce. „*Ach! To slunce má překrásnou zář, vykoukne nad obzor, rozsvítí tvář.*“ Od té doby Ela prožívala s kamarády nejen noci, ale i každý prosluněný den.“

Reflexe:

Zeptali bychom se dětí na otázky: „**Jak se asi Ela cítila po tom, co pro ni kamarádi udělali?**“, „**Jak byste se cítili vy, kdyby pro vás někdo něco takového udělal?**“ (hodnocení) „**Jak se nám na začátku podařilo odhadnout, o čem kniha bude? Trefili jsme se?**“

Navazující aktivita

Jelikož ne každé dítě vidělo východ slunce, připravili bychom aktivitu, aby si to děti prožily alespoň nahrané. Zahráli bychom si s dětmi na kamarády a postavili bychom si taky takové doupě, skryš, jako oni postavili pro Elu. Přinesli bychom dětem i deky a dohromady bychom postavili jedno velké doupě pro všechny z nás. Dali bychom dovnitř polštáře a udělali si to tam pohodlné. Potom bychom na plátně/interaktivní tabuli promítali klip východu slunce a společně s dětmi bychom ho mohli pozorovat. Tuto aktivitu bychom mohli dělat i před spaním a nechali bychom děti odpočívat v tomto doupěti.

Materiál vznikl za laskavé finanční podpory v rámci grantového řízení Otevřená výzva hnutí Otevřeno a nadačního fondu Abakus během projektu Interakce pedagoga s dítětem podporující kreativitu a kritické myšlení dětí.

Materiál vznikl za laskavé finanční podpory v rámci grantového řízení Otevřená výzva hnutí Otevřeno a nadačního fondu Abakus během projektu Interakce pedagoga s dítětem podporující kreativitu a kritické myšlení dětí.

PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Katedra preprimární
a primární pedagogiky
Univerzita Karlova

aoba
kuos
NADAČNÍ FOND

„Ničeho se neboj,“ řekla Ela sově jménem Luna.

„Chyt se mě za ruku.“

Materiál vznikl za laskavé finanční podpory v rámci grantového řízení Otevřená výzva hnutí Otevřeno a nadačního fondu Abakus během projektu Interakce pedagoga s dítětem podporující kreativitu a kritické myšlení dětí.

Materiál vznikl za laskavé finanční podpory v rámci grantového řízení Otevřená výzva hnutí Otevřeno a nadačního fondu Abakus během projektu Interakce pedagoga s dítětem podporující kreativitu a kritické myšlení dětí.